

האדון איסר דניאלוביץ' דמסקי, אשר החל את דרכו לפני 56 שנים בעיריה אמסטרדם שליד ניו-יורק, הצליח להגיע רחוק מאוד. בהתחשב בעובדה שהיה בנם של מהגרים יהודיים עניים מרוסיה, הרי עצם העובדה שנכנס עתה לנעליהם של ג'ון בארימור, פרדריק מארץ', ספנסר טריי"י סי ודומיהם, והוא מתכונן לגלם את התפקיד הכפול המפורסם של דוקטור ג'קיל ומיסטר הייד, זה לגמרי לא רע. וכדרכו בקודש, הוא לא רק ייכנס לנעליים מפורסמות אלה, אלא אפילו יבייש אותן. כי כל הקודמים גילמו את הרופא-מיפלצה ב" עיבודים דרמטיים רגילים, ואילו אדון איסר דניאלוביץ' דמסקי יעשה זאת ב" מחזמר.

וזה אפייני-לאיש היעיל הזה, אמנם התחיל בשם היהודי-רוסי, אבל המיר אותו בשלבים די מוקדמים לשם מצלצל יותר, קירק דאגלס. מאז ומתמיד היה אדם נמרץ, שאינו נכנע בפני מאומה. כשחסר היה לו כסף לכלכלה, שעה שלמד באקדמיה לאמנויות דרמטיות, עבד כמתגושש

קירק דאגלס * כושי, לבן, ג'קיל, הייד

בירידים. וכאשר הוא מתבקש להסביר איך הצליח כליכך בתפקידו הראשי הראי שון, ביצפיון, כאשר הופיע כמתאגרף, מסביר: "הייתי כליכך רעב, שלחמתי משהו למען הפרנסה."

גם עם כושי ארוך, מאז ועד היום, עובדה ידועה היא בחוליבו: כאשר מחפ" שים שחקן בעל מרץ ונוכחות דרמטית, שחקן המסוגל להרשים את הצופה בסערתו הפנימיות והחיצוניות, אין כמו קירק דאגלס. כבר אמרו עליו אחרים, ואמר גם הוא בעצמו, שמישחקו אינו יוצא מן הראש, אלא מן הקרביים. ושום דבר אינו מספיק לו.

כאשר הוזמן, עוד בתחילת דרכו, לחור פיע בגירסה קולנועית של האבל נאה לאלקטרה, הוא חשק דווקא בתפקיד של מייקל רדגרייב, וקיווה (לשווא) שיקרה משהו לשחקן הבריטי, ואולי אז יוכה בתפקידו.

כל תיאובונו העצום בגלם כל תפקיד, בעל הזדמנות, מתהלכת בידים בעיר ה" סרטים. כשצילם סטאלי קרמר את הנועוים, סיפור ברוחתם של לבן וכושי הכבולים זה לזה באויקים, הציג את תפקיד הלבן תחילה לרברט מ'צ'ם, תשובתו של מ'צ'ם, כך אומר הסיפור, היתה: "לא אשחק עם איזה כושי ארוך." הציגו את התפקיד לבראנדו, וזה השיב: "בסדר, בתנאי ש" אגלם את הכושי." ואז פנו לדאגלס, ותשו" בתו: "מסכים, בתנאי שאגלם את שני התפקידים."

קצת צורף, כאשר נשאל לאחרונה בלונדון, שם הוא מצלם את הגירסה המרי סיקלית של דוקטור ג'קיל ומיסטר הייד (המיועדת בינתיים הטלוויזיה בלבד), מה

* ב'1946, עם ברברה סטאנטיק.

בית-ינוטבחים

בפורנוזה

אלוף הקאראטה (תמר, תל-אביב, טייוואן) — זה מתחיל כמו טיול מאורגן בסיאם. הגי-גה עממית עם ריקודיעם, סקרנים מטיילים על גבם של פילי-רכיבה, מוסיקת-רקע מן הסוג המקובל בסרטי מסע סוג ג', שמש וחיוכים.

אחר-כך, סיור של שתי דמויות, צעיר דקיגורה ונערה נאה, בין המקדשים המפורסמים של בנגוק. מה בדיוק הקשר בין השניים לא ברוך, אבל זה לא חשוב. וככה זה נמשך במשך 7-8 דקות, עד שמגיעים סוף-סוף לקרב האיגרוף הסיאמי הראשון.

אז, מסתבר שהנוף היה הקדמה, קצת ארוכה וקצת לא תכליתית, אבל מה לעשות, צריך לעשות סרט באורך מלא, וכל דקה נוספת שאפשר למלא בצורה כלשהי, היא רווח נקי. בסופו של דבר, מסתבר שאפילו האיגרוף הסיאמי אינו אלא הקדמה, כי זה דווקא ספורט די תרבותי, כלומר, משתמשים בו בידיים וברגליים, ומותר אמנם להכות בכל מקום, אבל לפחות הידיים עוטות כפפות, העניין מתרחש בזירה ויש אפילו שופט.

וזה בניגוד גמור למה שבא לאחר מכן. כי אז עוברת העלילה לטייוואן (הלא היא פורמוזה), לבית-ספר למתי גוששים שבנהלתו של אותו בחור דקיגורה אשר ביקר בסיאם. ומה שקורה בינו ותלמידיו, לבין בית-ספר מתחרה להתגוששות, שבראשו ניצב סוחר חלקלק ויבואן יפני קשוח — זה כבר עניין שאין בו שופטים, חוקים או כל קשר אחר לספורט.

באמצע הסרט מתחיל הדם להישפך, וממשיך להי-שפך עד לסופו. כמו בטרגדיה יוונית, מוטלים בסוף כולם על היצפה שחוטטים, פרט לקומץ שהולך להקים לו בית במקום אחר. אולם עד הסוף המאושר, לא פוסקים לרגע

אינוים

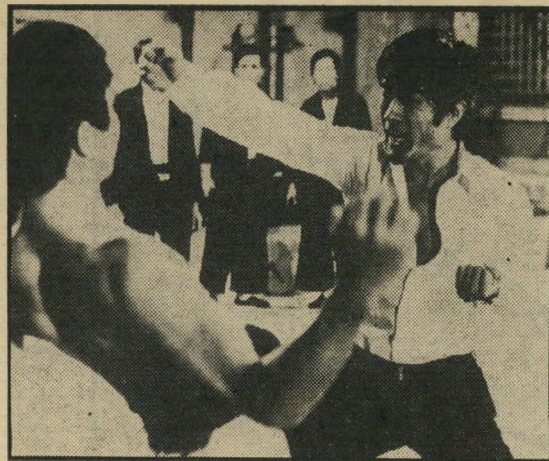
בנוצולות

הפחד הוא המפתח (אופיר, תל-אביב, אנגליה) — אליסטר מקלין הוא מחבר ספרי-מתח

המורט את עצמי קוראיו בהתעללויות סאדוסיטיות לחלו-טין בכל אחד מגיבוריו. מייקל ("נבל") טוכנר הוא במאי בריטי שגילה כבר בסרטו הקודם נטייה בולטת לאכזריות, אלימות, ושפיכת-דמים. השילוב בין שניים אלה, כפי שהוא בא לידי ביטוי בפחד הוא המפתח, אינו יכול אלא לספק את טעמם של אלה שהחיים נראים בעיניהם משעממים. יחיה זה בלתי-הוגן לספר משהו על העלילה, משום שהיא עורכת כל מיני תפניות, פחות או יותר צפויות (תלוי בניסיון הצופה בסוג זה של סרטים) כבר מן השלבים המוקדמים ביותר שלה. לעומת זאת, מן הראוי בהחלט להזכיר את אמצעי-ההמתח בהם משתמשים טוכנר ומקלין כדי לסייע לכך בכיסוס הצמורניים: יש שם סצינות רדיפת מכוניות עוצרת-נשימה, ארוכה מאוד ומלאה וגדושה בסכנות — כולל ניתורים באוויר מעל חללים ריקים, דחירה על פני שטחים משופעים ועוד ועוד.

ויש סצינה, לגמרי לא רגועה, בתוך מיגדל שאיבת-נפט בבלגים. המתח מגיע לשיאו בתוך מיתקן צלילה למעמקים, כשלאוויר לנשימה או למחסור בו, יש חלק חשוב בפיתרון התעלומה.

אמנם מה שנוגע לסיפור, כל העניין קצת רוה. אבל איך אפשר באמת לטפל בעלילה, כאשר צריך לדחוס כל-

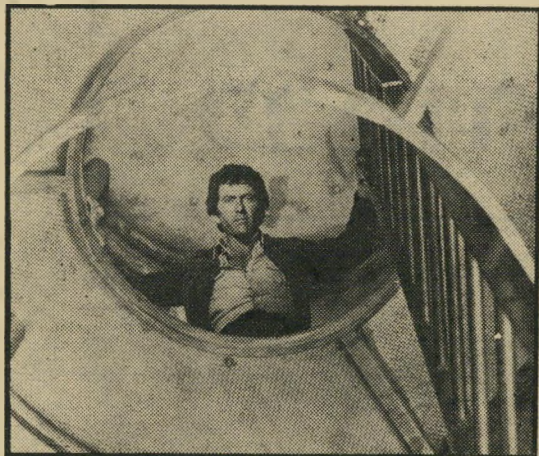

מתאגרף סיאמי: ריטוש בטנים בידיים

מלבתר בטנים בסכינים, בחרבות, במגלבים ואפילו בידיים גליות (אלופי קאראטה, לא ?). וכל זה, בצורה פרימרי טיבית יחסית, אם משווים אותה עם יצירת-המופת שבקול-נוע תל-אביב.

אפשר אמנם להוסיף ולומר שהסיפור (במידה והוא קיים, בצורה של שלד מתנדנד) הוא חסר כל הגיון או טעם, או שמה שמכונה מישחק, אצל אותם המשתתפים בסרט, מתבטא בהעויות-פנים המרמזות על כאבי-בטן חרי-פים, לכל היותר. אבל נדמה כי איש מן הנוכחים באולם לא הוטרד על-ידי עובדות שליות אלה.

אם יש כאלה שבכל זאת מוטרדים, לא תהיה להם ברירה אלא לעצום עיניים, לרדת למחתרת, ולכות בסבי-לנות עד שיחלוף הגל המזרחני עם כל אלופי הקאראטה ואגרופי-הברזל שלו.

ניומן: ללא אוויר לנשימה

כך הרבה פרטים מותחים בפני עצמם? אשר לשחקנים: בארי ניומן מתהלך עם אותה הבעה זועמת שלבש כבר בכמה סרטים קודמים, סווי קנדל היא נחמדה, אבל תפקידה קטן יחסית, ואילו ג'ון ורנון (ראש העיר בהארי המזוהם), הוא נבל יעיל מאוד. בכל העניין אין אמנם חווייה אמנותית גדולה — אבל תמורה מלאה למחיר הכרטיס יש ויש. וגם זה משחזר.

*** להחישא שבלב (סמדר, צר-פת) — נער מתבגר בצרפת של שנות החמישים, בסרט מלא דקויות והוש קול-נועי של לואי מאל. התקופה מושחזרת בכישרון רב, וכל השחקנים, ובראשם לאה מאסארי בדמות האמא, מצטיינים.

חיפה

**** החיים המתוקים (בית-רוטשילד, איטליה) — רפורטז'ה כמעט סוריאליסטית של פליני, המתאר את רומא של תחילת שנות השישים. מי שלא ראה עדיין את דולצ'ה ויטה שהפך כבר למושג של יום-יום, חייב לנצל הזדמנות זו.

*** תרגיל בנישואין (פאר, צר-פת) — פרנסואה טריפו מעלה פרק אחרון בחיי גיבורו דואנל (שאינו אלא בבואה אוטוביוגרפית). הפעם הוא נישא, ומנסה למצוא לעצמו פרנסה הולמת. סרט מלא וגדוש הומור, כאשר יודעים להתבונן ב-דרך בו הוא מתאר מעשים של יום-יום.

*** מיני ומוסקוביץ (תכלת, ארצות-הברית) — סיפור-אהבה אינטימי ויוצא-דופן בין פקידה במויאון ושומר במגרשי הניה, שני יצורים בודדים בתוך אמריקה המזורה והאכזרית. משחק מעולה של ג'ינה רולנדס וסימור קאסל.

**** הצגת הקולנוע האחרון (פריז, ארצות-הברית) — תיאור נוסף שלגני על אמריקה שהלכה לעולמה, כפי שהתבטאה בחייה של עיירה קטנה ב" מעמקי טקסס, בתחילת שנות החמישים. מישחק ובימוי רגישים מאד.

ירושלים

*** יום א' הארוך (הבירה, אנגליה) — משולש-אהבה מזוה, בו גבר ואשה בגיל העמידה מאוהבים שניהם ב" בחור צעיר. תיאור רגיש ובלתי-שיגרתית של בדידות האדם המודרני בכרך הגדול. משחק משובח של פיטר פינץ' וגלנדה ג'קסון.

לו ולזמרה, השיב שבעצם רצה תמיד לזמר. כמעט קיבלתי תפקיד ראשי ביום אחד בניו-יורק, אבל נתקפתי בצרידות, שעברה לי רק כאשר שמעתי כי מישוהו אחר נבחר במקומי."

ניסיון קצת יותר ממשי מזה היה לו ב"20 אלף מיל מתחת למים, שם ניתן לו לשיר פיומון שלם. עתה, יש לו צורך שלם של פיומונים, רובם מאת ליונל (או" ליבר) ואוסף שחקני-מישנה הכולל גם את מייקל רדגרייב. תיאורטית לפחות, הוא צריך להיות כבר מרוצה.

תדרין

תל-אביב

*** פליני רומא (סטודיו, איט-ליה) — רומא בשלושים השנים האחרון-נות, כפי שהיא נראית בדמינו הפורה-עירכדייטרוף של פרדיקו פליני. חווייה קולנועית נדירה.